

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. Š. H.** bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. E. L., advokátkou v B., proti žalovanému **S., s.r.o.**, B., zastúpenému JUDr. R. A., advokátom v B., **o ochranu osobnosti a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 7 C 239/2007, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp.zn. 6 Co 64/08, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Martin Murgaš a Juraj Mateja **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp.zn. 6 Co 64/08 (vec Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 7 C 239/2007).

O d ô v o d n e n i e

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Martin Murgaš a Juraj Mateja predložili vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o námietke zaujatosti uplatnenej žalobcom v podaní z 24.9.2008. Z uvedeného podania vyplýva, že predsedníčka senátu 6 Co Krajského súdu v Bratislave, Anna Benešová, do ktorého vec podľa rozvrhu práce prislúcha, bola vylúčená uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. augusta 2008 sp.zn. 3 Nc 26/2008, z prejednávania a rozhodnutia veci. Vzhľadom k tomu, že uvedení sudcovia sú členmi senátu 6 Co Krajského súdu v Bratislave, ktorí spolu s predsedníčkou napĺňajú ústavný pojem „zákonného sudcu“ možno mať pochybnosti i vzhľadom na kolegiálnu previazanosť, o ich nezaujatosti.

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Martin Murgaš a Juraj Mateja sa vyjadrili k vznesenej námietke tak, že sa necítia byť zaujatí, účastníkov konania nepoznajú a nemajú k nim žiaden vzťah, ktorý by bol relevantný z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom

k tomu, že predsedníčke senátu 6 Co Anne Benešovej bol žalobcom dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu, objektívne však môže vyvolať táto skutočnosť na strane žalobcu pochybnosti o ich nezaujatosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval obsah vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Bratislave z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré by mohli byť vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca.

Nestrannosť sudcu sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom a právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Takto úzko ponímaná kategória nestrannosti by však nenašla v praxi uplatnenie bez jej vyjadrenia aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998).

Z tohto pohľadu, dôjde k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom je založený na zaujatosti

skutočne preukázanej, ale rovnako, i keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti.

Pokiaľ ide o existenciu takéhoto právne relevantného pomeru u sudcov Krajského súdu v Bratislave JUDr. Martina Murgaša a Juraja Mateju, ktorí sa vyjadrili, že sa necítia byť zaujatí, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že ich subjektívne stanovisko (t.j. že sa necítia byť zaujatí) je síce dôležité, avšak pre komplexné posúdenie ich vzťahu k účastníkom konania, a tým pre posúdenie ich nestrannosti v konaní, nie rozhodujúce. V danom prípade treba zohľadniť najmä hľadisko objektívne, ktoré práve odôvodňuje pochybnosti o možnej nezaujatosti týchto sudcov v konaní. Ak má (mal) totiž sudca kolegiálny vzťah k inému sudcovi, s ktorým sa bežne, aj keď len v rámci plnenia pracovných povinností, stýka, ide o takú skutočnosť, ktorá (bez ohľadu na skutočnú povahu tohto vzťahu) je spôsobilá vyvolať opodstatnené pochybnosti o pomere sudcu k takému kolegovi. Daný vzťah už nemožno považovať za neutrálny, či spoločenský, keď jeho povaha sama osebe vzbudzuje pochybnosti o sudcovskej nezávislosti. Z tohto pohľadu dôjde k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom je založený na zaujatosti skutočne preukázanej, ale rovnako, i keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")].

V danom prípade skutočnosť vylúčenia predsedníčky senátu Anny Benešovej z prejednávania veci i pozastavenie jej funkcie sudcu zo strany žalobcu, môže zakladať pochybnosť o nestrannosti jej kolegov v senáte 6 Co prejednať a rozhodnúť vec.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že uvedení sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. októbra 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková